

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

contactpersoon

Erwin Eysackers
eysackers@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20201016_erfbelasting_hervorming

Brussel

16 oktober 2020

Hervorming erf- en schenkbelastingen

Mijnheer de minister

De SERV ontving op dinsdag 22 september via digitale weg een adviesvraag over verschillende wijzigingen aan de erf- en schenkbelastingen: het uitbreiden van de zogenaamde verdachte periode en het hervormen van de techniek van het duolegaat in de erfbelastingen, en het invoeren van een nieuwe techniek in de erf- en schenkbelastingen, de zogenaamde vriendenerfenis.

De sociale partners hebben over deze adviesvraag geen consensus kunnen bereiken.

U vindt hierna de standpunten vanuit respectievelijk de werknemers- en de werkgeversorganisaties.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

Danny Van Assche

voorzitter

Standpunten Vlaams ABVV – Vlaams ACV – ACLVB

M.b.t. de voorgestelde wijzigingen in de erf- en schenkbelastingen wensen het Vlaams ABVV, het Vlaams ACV en het ACLVB de volgende opmerkingen te maken.

1) Hervorming duolegaat

De erfenisrechten in de niet rechte lijn zijn hoog. Het duolegaat was een manier om de gemiddelde taxatie van 45 % naar 30 a 35 % te brengen. Doordat deze techniek nu nutteloos wordt, wordt wie zijn erfenis wil regelen en wie geen kinderen heeft quasi verplicht bij leven te schenken (in plaats van het vermogen over te laten bij overlijden via testament - het duolegaat). Want het verschil tussen de schenkingsrechten (bij leven) of de erfenisrechten (bij overlijden) vergroot. Een negatief effect zal zijn dat burgers zonder erflaters in de rechte lijn gestimuleerd worden hun vermogen bij leven weg te geven. Gegeven is uiteraard gegeven met alle met mogelijke negatieve gevolgen en risico's voor de erflaters.

Sommige burgers dreigen verliezers van deze hervorming te worden omdat het een wijziging van testamenten vereist. Deze hervorming focust op overlijdensdatum en niet op datum opmaak testament. Er zullen mensen zijn die hun testament (duolegaat) reeds hebben gemaakt maar intussen dement of wilsonbekwaam zijn geworden. Wie wilsonbekwaam wordt kan zijn testament niet meer wijzigen.

Als het goeie doel dan het legaat weigert, omdat het door de nieuwe regeling deficitair zal worden, dan zal dat deel, indien er geen vangnetregeling is opgenomen in het testament, toekomen aan de wettige erfgenamen. Dit zijn dan mensen die de testator nooit heeft willen bevoordelen. Indien die er niet zijn, gaat dit deel naar de overheid. Men had veel beter de "datum testament" als referentiekader genomen. Nu dreig je heel wat burgers in een "fiscale fuik met burgerrechtelijk gevolgen" te steken.

Door het duolegaat aan te pakken, richt men zich niet op grote vermogenden, die andere planningstechnieken gebruiken. Kinderloze vermogende mensen werken vaak via de techniek van de private stichting om hun erfgenamen te bevoordelen.

Deze hervorming gaat niet in op de grond van de zaak, met name de ontsnappingsroutes. Namelijk, het werken via private stichtingen om erfenisrechten te ontwijken. Of de

regeling familiebedrijf die ervoor kan zorgen dat privaat vastgoed kan worden overgelaten aan de volgende generatie onder een regeling die daar absoluut niet voor is bedoeld¹ ...

2) **Best Friends regeling:** De impact van deze maatregel is beperkt. Het is geen alternatief. Het fiscaal voordeel is beperkt tot ongeveer 3000 euro. Deze omvang doet weinig af aan de hoge tarieven voor wie kinderloos is en zijn erfenis wil regelen.

3) **Uitbreiding verdachte periode naar 4 jaren.** Ook de impact van deze maatregel is beperkt. Deze periode is perfect overbrugbaar met een successieverzekering.

Conclusie:

Deze hervorming is een gemiste kans en mist diepgang. De grote ontsnappingsroutes blijven behouden en men focust op iets wat eigenlijk niet echt een probleem was in de praktijk. Het Vlaams ABVV, het Vlaams ACV en ACLVB zijn vragende partij voor een fundamentele hervorming van de erfbelasting.

Zo'n hervorming moet gekaderd zijn binnen SERV principes voor een toekomstgerichte Vlaamse fiscaliteit; met name groei- en welvaartsbevorderend, toekomstbestendig, een voldoende graad van herverdeling realiseren, gestoeld zijn op brede grondslagen, doelmatig, administratief eenvoudig en transparant. Ook stelt zich de vraag of het gezien de niet rooskleurige Vlaamse budgettaire toestand wel verstandig is om op dit ogenblik slechts één deelaspect van de Vlaamse fiscaliteit te hervormen.

De gevolgen van deze hervorming kunnen voor de burger onaangenaam zijn indien ze wilsonbekwaam zijn geworden na het maken van hen testament. Bovendien is het nog maar de vraag of de goede doelen op het einde van de rit hier niet de rekening voor zullen betalen. Zuivere legaten worden goedkoper maar de vraag is nog maar hoeveel mensen een zuiver legaat wensen te legateren aan een goed doel in plaats van het te betrekken in een duolegaat. Dit kan een grote impact hebben voor de financiering van goede doelen.

¹ "Gunstregeling familiebedrijven, is het hek nu helemaal van de dam?" De gids op maatschappelijk gebied, 2019. Hervorming erf- en schenkbelasting, yes but no. De gids op maatschappelijk gebied.2019.

Standpunten VOKA – Unizo – Boerenbond – VERSO

Via het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de verlenging van de verdachte periode, de tariefverlaging voor non-profit legaten en non-profit schenkingen en de invoering van de vriendenerfenis beoogt de Vlaamse regering in essentie volgende doelstellingen

- Mensen er toe aanzetten meer schenkingen te registreren (verlenging verdachte periode bij schenkingen van 3 naar 4 jaar)
- Het fiscale planningselement uit het duolegaat halen en het zuiver altruïstisch karakter van non-profit legaten versterken (via een tariefverlaging)
- Een verlaging van de fiscale druk in de erfbelasting bij legaten aan goede vrienden en verre familieleden (vriendenerfenis)

De werkgeversorganisaties kunnen zich vinden in deze doelstellingen die ook vervat waren in het regeerakkoord.

Voor goede doelen is de tariefverlaging tot 0% in de erf- en schenkbelastingen van belang ter ondersteuning van de nagestreefde maatschappelijke doelstellingen (cf. compensatie van eventueel verlies aan inkomsten door verdwijnen van duolegaten en stimuleren om rechtstreeks aan goede doelen te legateren/schenken). Hierdoor kunnen legaten/schenkingen integraal aangewend worden voor de goede doelen.

Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de goede afstemming van Art. 2.7.4.2.1 in de Vlaamse Codex Fiscaliteit – die de begunstigden van het verlaagd tarief oplijst – met aanpassing aan de definities in het nieuwe wetboek vennootschappen en verenigingen dat op 1 mei is ingevoerd. Hierin wordt een vereniging (die een vzw kan zijn of ook een ivzw) gedefinieerd als volgt: “Een vereniging wordt opgericht bij een overeenkomst tussen twee of meer personen, leden genaamd. Zij streeft een belangeloos doel na in het kader van één of meer welbepaalde activiteiten die zij tot voorwerp heeft. Zij mag rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel uitkeren of bezorgen aan de oprichters, de leden, de bestuurders of enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel. Elke verrichting in strijd met dit verbod is nietig.” Centrale componenten zijn het nastreven van een belangeloos doel – binnen diverse domeinen of rond diverse thema’s en niet uitkeren van enig vermogensvoordeel. De concrete activiteiten die de verenigingen daartoe organiseren kunnen dan ook van diverse aard zijn, met behoud van de focus op het belangeloos doel.

De werkgeversorganisaties vestigen tenslotte ook de aandacht op de eigen verantwoordelijkheid van goede doelen om transparant te zijn over de globale inzet van middelen uit legaten en schenkingen.

Gezien de overige sociaal-economische impact van deze decreetswijzigingen beperkt is, geven de werkgeversorganisaties hierover verder geen advies ten gronde.